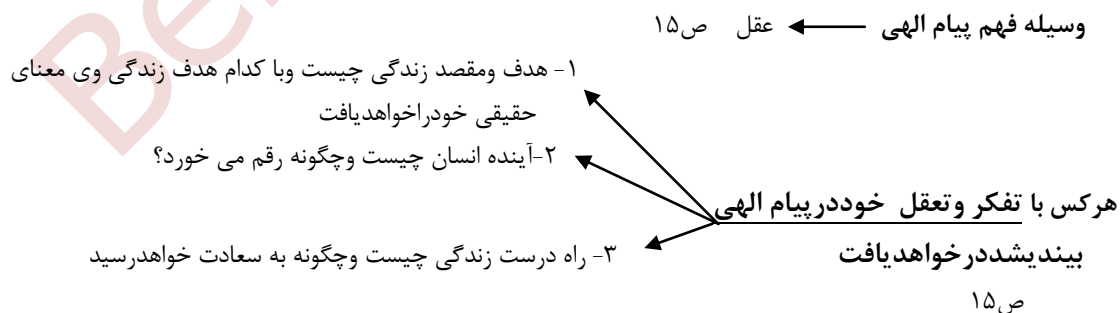
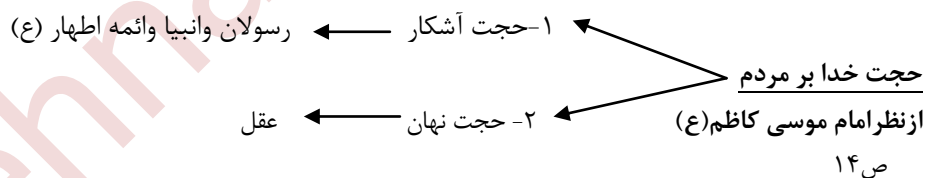
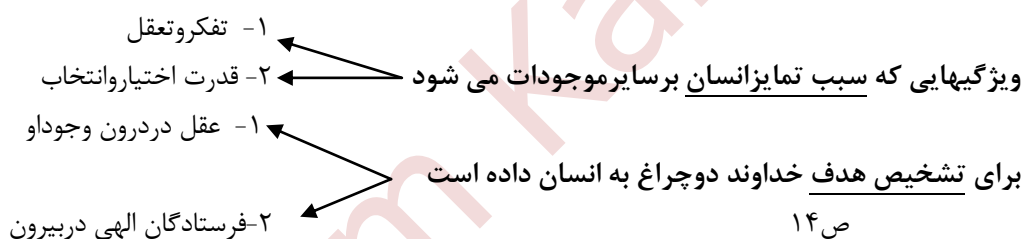
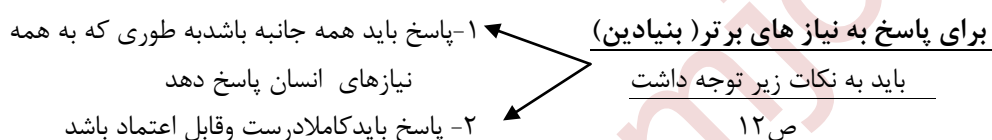
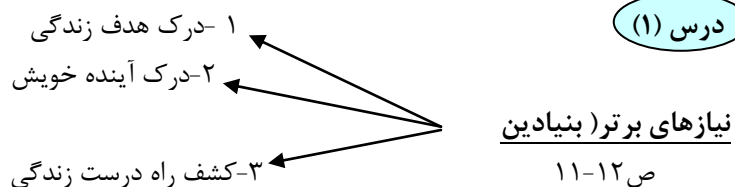

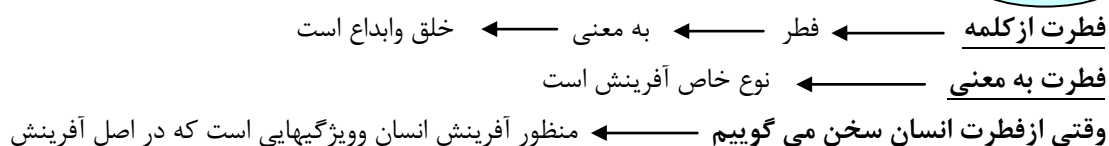
باسمه تعالی

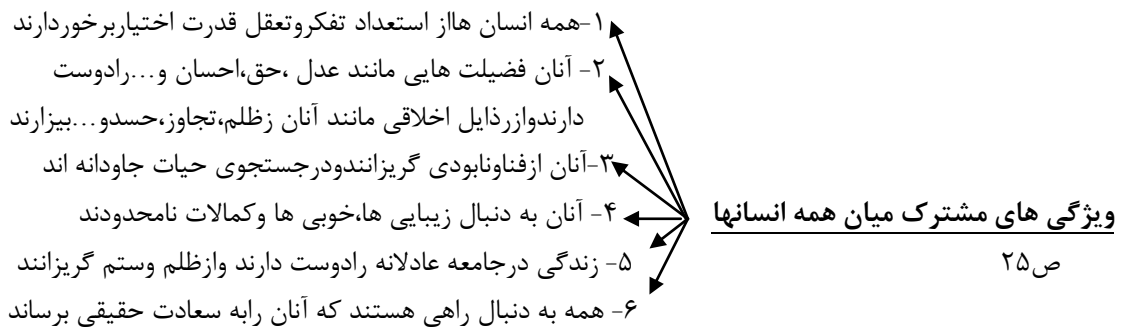
خلاصه ای از کتاب دین و زندگی سال سوم دبیرستان (سال تحصیلی ۹۱-۹۰)

درس (۱)

درس (۲)

اسلام به معنی تسلیم بودن در برابر خداست
ص ۲۵

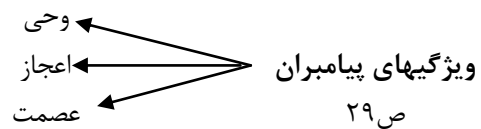

تعالیم پیامبران در برخی احکام فرعی باهم تفاوت داشته مانند چگونگی نماز و روزه و..... ص ۲۵

علل آمدن پیامبران متعدد
ص ۲۵-۲۶

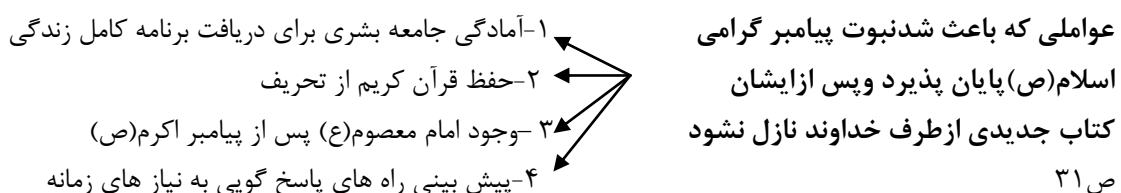
- ۱- لزوم استمرار در دعوت و ترویج پیوسته آن
- ۲- رشد تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام
- ۳- از بین رفتن یا تحریف تعلیمات پیامبران پیشین

علت وجود ادیان مختلف در جهان قرآن کریم منشاء اصلی اختلاف و چنددینی را آن دسته از رهبران دینی معرفی می کند که به خاطر حفظ مقام و منافع خود در برابر دعوت پیامبر جدید ایستادند و پیامبری او را انکار کردند و سبب اختلاف و چنددسته شدن پیامبران شدند

وحی: اختصاص به پیامبران ندارد- عالی ترین درجه آن مخصوص پیامبران است
ص ۲۹

به معنای القای معانی و معارف به قلب پیامب از سوی خداوند و سخن گفتن خداوند و جبرئیل با اوست

ویژگی های دین اسلام که سبب انطباق آن با نیازهای متغیر زمان می شود

۱- توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت
 ۲- وجود قوانین تنظیم کننده
 ۳- اختیارات حاکم و نظام اسلامی

ص ۳۲

درس (۳)

ویژگی و امتیاز قرآن ← دلیل و سند جاودانه نبوت پیامبر اکرم (ص) است

ص ۳۶

سند و دلیل نبوت ← معجزه ← به اذن خدا انجام می شد
 معجزه اصلی پیامبر اکرم (ص) ← قرآن کریم
تَحْدِی ← قرآن از مخالفان می خواهد اگر در الهی بودن این کتاب شک دارند یک سوره مانند آن بیاورند
 این دعوت به مبارزه را تحدی می گویند

ص ۳۹

جنبه های اعجاز قرآن

ص ۴۱-۴۲

۱- اعجاز لفظی

۲- اعجاز محتوایی

۱- انسجام درونی، در عین نزول تدریجی

۲- تاثیر ناپذیری از عقاید دوران جاهلیت

۳- تازگی و شادابی دائمی

۴- ذکر نکات علمی بی سابقه

ویژگی های قرآن از نظر محتوا و معنا

ص ۴۲-۴۳

درس (۴)

رسالت پیامبر اکرم (ص) شامل

سه قلمرو است

ص ۵۱-۵۲

۱- دریافت و ابلاغ وحی
 ۲- تعلیم و تبیین تعالیم وحی (مرجعیت دینی)
 ۳- اجرای قوانین الهی از طریق ولایت بر جامعه (ولایت ظاهری)

نویسندگان قرآن را ← کاتبان وحی ← به حفظ کنندگان قرآن ← حافظان وحی می نامیدند
 اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن ← امام علی (ع)
 اسلام بر ۵ پایه استوار است ← که مهمترین آن ← ولایت است
 امام باقر (ع): اسلام بر ۵ پایه استوار است بر نماز و زکات و روزه و حج و ولایت و به چیز دیگری دعوت نشده است
 آن طور که به ولایت دعوت شده .

چرا جامعه اسلامی نیازمند ولایت و حکومت است و رهبری اسلامی جزء احکام بسیار مهم شمرده شده است؟ ← به این دلایل

۱- جامعیت دین اسلام
 ۲- ضرورت اجرای احکام اسلامی مانند عدالت اجتماعی
 ۳- پذیرش ولایت الهی و نپذیرفتن حاکمیت طاغوت
 ۴- حفظ استقلال جامعه اسلامی در برابر کفار

ص ۵۶-۵۲

تعریف طاغوت: ← کسانی که به مردم فرمان می دهند و قانون گذاری می کنند در حالی که خداوند آنها را تعیین نکرده و فرمان و قانونشان نشأت گرفته از قرآن یعنی برخاسته از فرمان الهی نیست طاغوت نامیده می شود ← مراجعه به طاغوت و انجام دستورهای و برمسلمانان حرام است

قائده نفی سبیل ← قرآن کریم از مسلمانان می خواهد که سلطه بیگانگان را نپذیرند و زیر بار آنها نروند این حکم قرآنی راقائده نفی سبیل می گویند

برترین مقام پیامبر خدا (ص) ← ولایت معنوی

میزان بهره مندی انسان ها از هدایت معنوی به ← درجه ایمان و عمل آنها ← بستگی دارد

درس (۵)

از قلمروهای سه گانه پیامبر ← دریافت و ابلاغ وحی (با وجود قرآن و حفظ آن در میان مسلمانان) با رحلت پیامبر (ص) پایان پذیرفت

دوقلمرو دیگر یعنی مرجعیت دینی و ولایت ظاهری ادامه می یابد ← این امر بوسیله امام ادامه می یابد از جمله ویژگی های امام عصمت است. تشخیص عصمت برای انسان ها ممکن نیست. بنابراین همان طور که پیامبر از طرف خدا معین می شود؛ تنها کسی که می تواند فرد شایسته مقام امامت را معرفی کند خداست

۱- معرفی امام در مراسم دعوت خویشان

۲- نزول آیه ولایت

۳- نزول آیه تطهیر

۴- حدیث جابر

۵- حدیث منزلت

۶- حدیث ثقلین

۷- حدیث غدیر

برخی از آیات و روایات مربوط به امامت امام علی (ع)

۱- این آیه عصمت امام علی (ع) و حضرت فاطمه (س) و امام حسن (ع) و امام حسین (ع) را اعلام می کند زیرا آنها از هر پلیدی دور بوده اند

پیام آیه تطهیر ← ۲- اهل بیت به معنای خاص ۵ نفرند و طبق احادیث ۹ نفر دیگر را شامل می شود (بقیه امامان از امام سجاد (ع) تا امام زمان (عج)) و شامل سایر خانواده پیامبر (مانند همسر) نمی شود

۳- چون اهل بیت معصوم هستند سخن و عمل آنها معیار و ملاک عمل است

در حدیث جابر ← رسول گرامی اسلام (ص) نام امامان بزرگوار (ع) از امام علی (ع) تا امام زمان (ع) را بیان فرموده اند

شیعه در لغت ← به معنی ← پیرو؛ یار و طرفدار است
 در قرآن کریم حضرت ابراهیم (ع) را ← هم شیعه و پیرو حضرت نوح (ع) معرفی شده است
 و هم آن بزررگوار را مسلم نامیده است
 اولین کسی که عنوان شیعه را به کار برده است ← شخص پیامبر اکرم (ص) است

از حدیث انامدینه العلم و علی بابها
 نکاتی به دست می آید
 ص ۷۹

۱- حضرت علی (ع) پس از پیامبر همه داناتراست
 ۲- حضرت علی (ع) در علم خود معصوم است و گرنه رسول خدا (ص) نمی فرمود که همه به ایشان مراجعه کنند
 ۳- بر همه واجب است که از دانش حضرت علی (ع) بهره ببرند
 و مطابق نظرایشان عمل نمایند

مقام و منزلت امام علی (ع)
 نزد خدا و تمجیدهای فراوان
 رسول اکرم (ص) از ایشان به خاطر
 ص ۸۰

۱- ایمان بی نظیر ایشان
 ۲- عمل بی مانند ایشان
 ۳- صداقت، ایثار، جهاد، وفا و..... ایشان رابه این مقام رسانده است

یکی از ویژگی های ممتاز امیر مؤمنان (ع) ← عدالت خواهی و دفاع از مظلومان بود
 امام علی (ع) عدالت اجتماعی را ← رسالت پیامبران می شمرد و ← در دفاع از عدالت از پیشتازان بود
 ص ۸۰

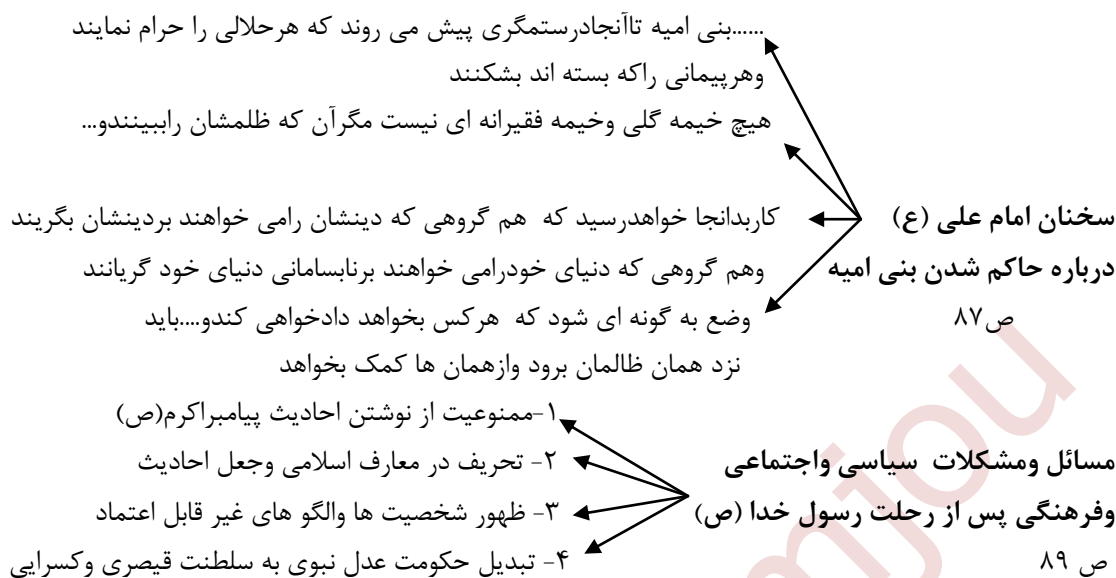
۱ - مستکبران جهانی در صدد نابودی اسلام هستند و هدف آنها تفرقه و جنگ میان مسلمانان است ما باید با هوشیاری در این دام نیفتیم
 ۲- از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمان خودداری کنیم
 ۳- خود را از سایر مسلمانان دور ندانیم و برای پیروزی مسلمانان تلاش کنیم
 ۴- از مظلومان مسلمان در تمام نقاط جهان باروش درست دفاع کنیم
 ۵- اعتقادات خود را با دانش و استدلال اعلی و ارتقا بخشیم.....
 ۶- به گونه ای زندگی کنیم که سبب بدبینی دیگران به تشیع نشویم

برای حفظ وحدت و همبستگی میان مسلمانان باید به این نکات توجه کنیم

قسمتی از سخنانی امام علی (ع) که مسلمانان را نسبت به عاقبت رفتارشان بیم داد ص ۸۷

زمانی فرا خواهد رسید که چیزی پوشیده تر از حق و آشکار تر از باطل و رایج تر از دروغ بر خدا و پیامبر نیست.....
 نزد مردم آن زمان کالایی کم بهاترا قرآن نیست.....
 در شهرها چیزی ناشناخته تر از معروف و شناخته تر از منکر نیست.....
 آن مردم در اختلاف بایکدیگر و پراکندگی متحدند و از اتحاد رویگردان گویا آنان خود را راهنمای قرآن میدانند نه قرآن را راهنمای خود از قرآن در میان آنان جز نامی باقی نمانده و....

امام علی (ع) در سخنرانی دیگری از حاکم شدن بنی امیه خبر می دهد و آن را ← نتیجه سستی مسلمانان در دفاع از حق می دانند.

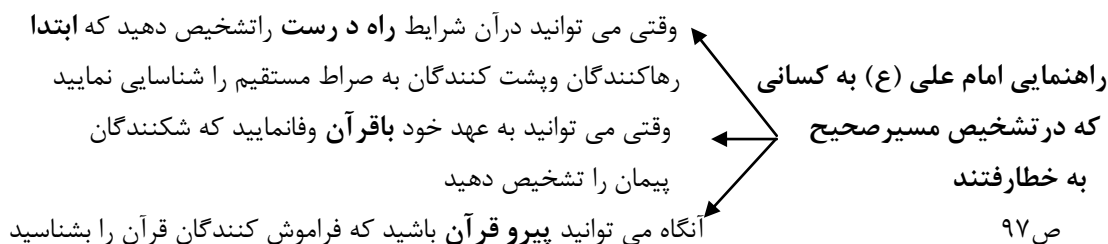

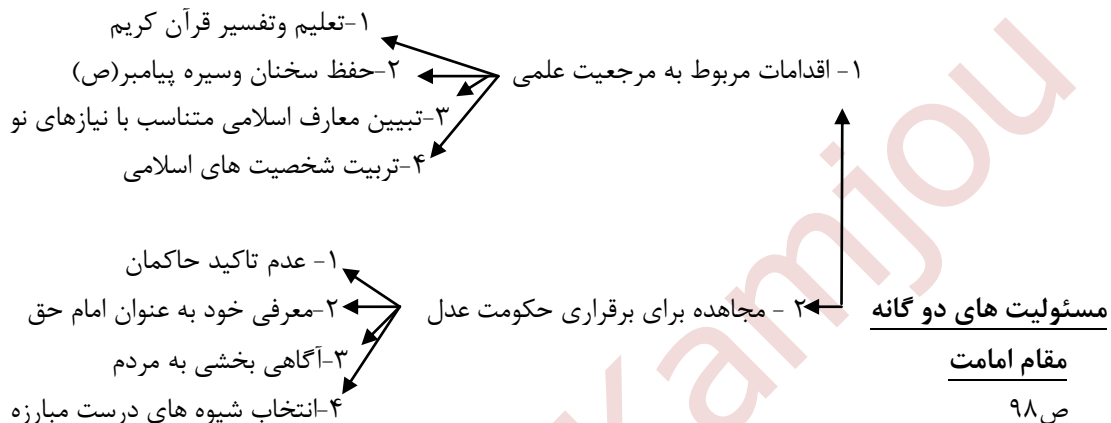
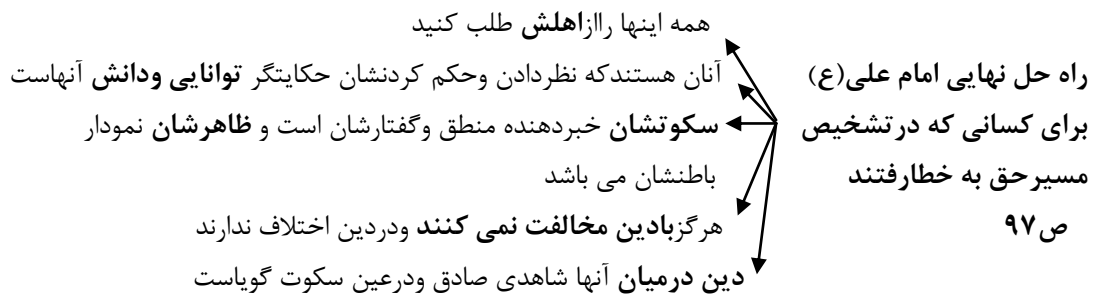
نوشتن احادیث پس از رحلت رسول خدا (ص) ممنوع شد کسانی که علاقمند بودند فقط می توانستند آنها را ← به حافظه بسپارند ص ۹۰

درس (۸)

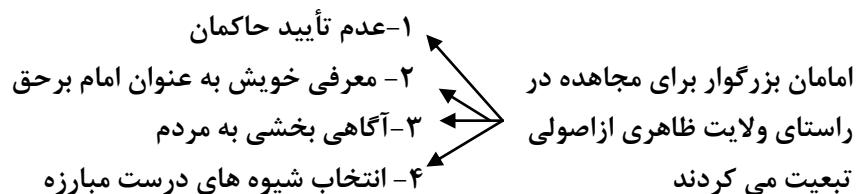
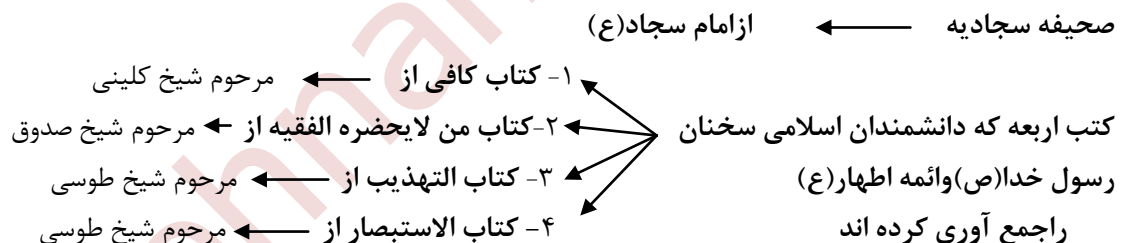
دوستی و محبت کسانی مورد نظر است که ← چراغ هدایت مردم در تاریکی ها هستند
ص ۹۷

کتابهای امام علی (ع) ← نهج البلاغه شامل خطبه ها نامه ها و کلمات حضرت علی (ع)

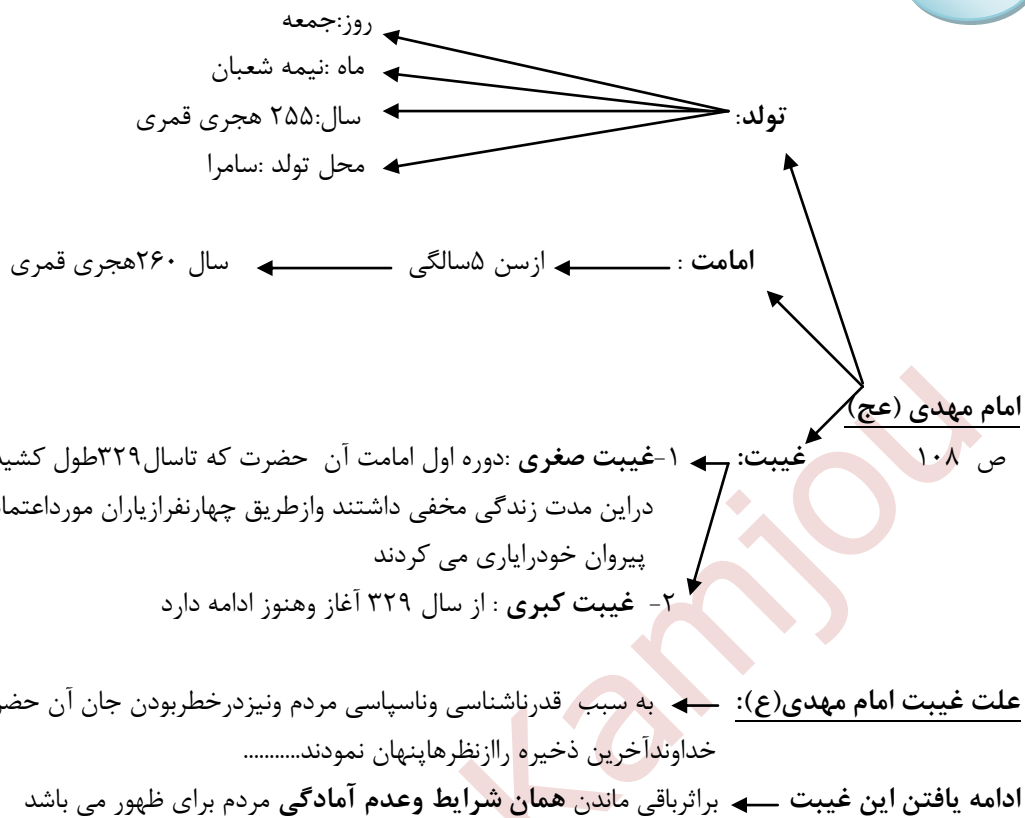
← کتاب غرر الحکم و درر الکلم شامل یازده هزار سخن کوتاه از امام علی (ع)

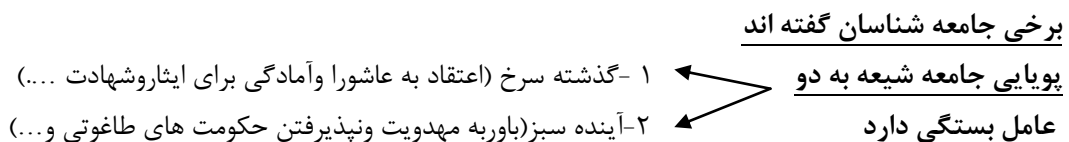
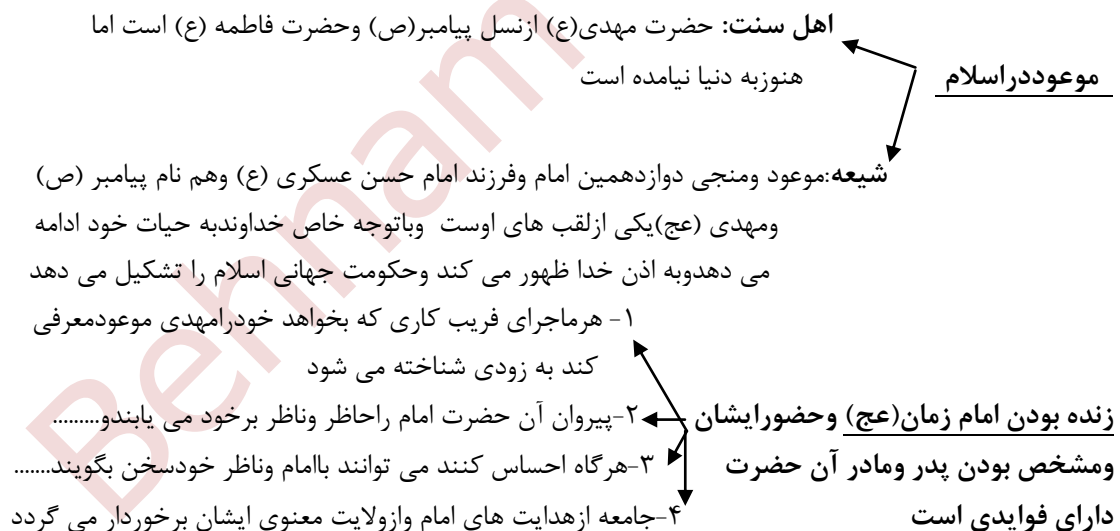
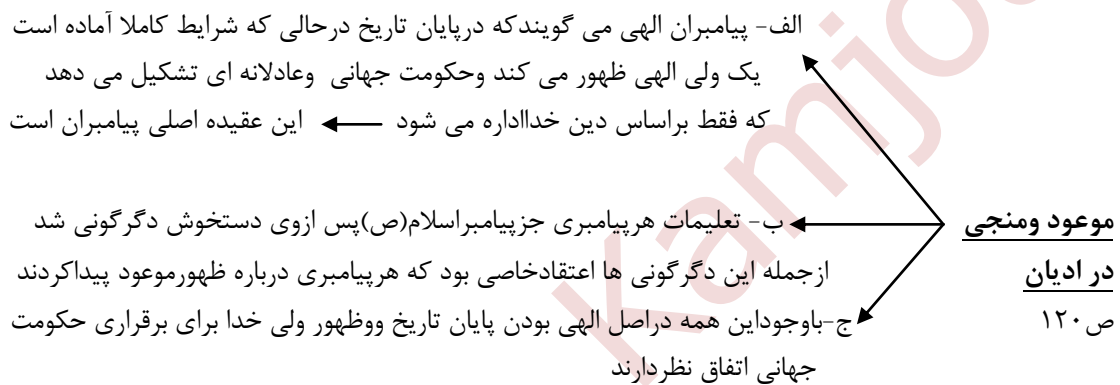
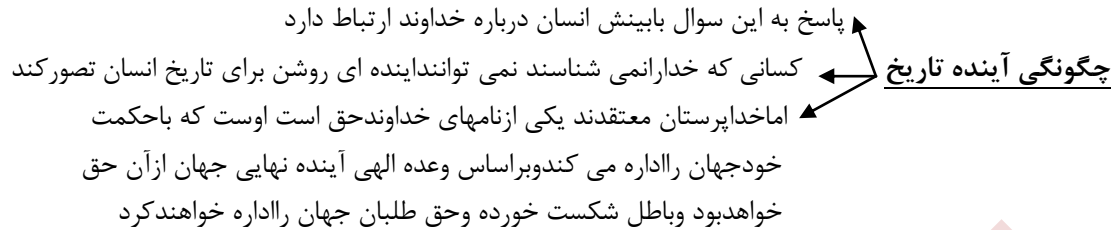
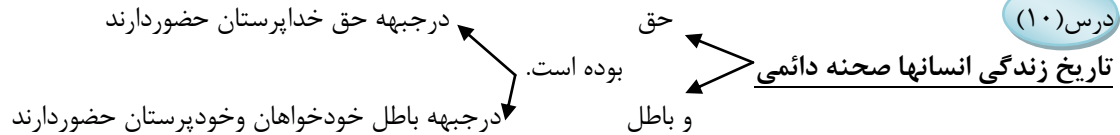
تقیه ← امامان می کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد در قالب تقیه به پیش ببرند. یعنی اقدامات خود را مخفی نگه دارند به گونه ای که در عین ضربه زدن به دشمن کمتر ضربه بخورند.

ولایت معنوی امامان ← پس از رسول خدا (ص) ائمه اطهار (ص) واسطه خیر و رحمت هستند- علاوه بر یاری ظاهری به اذن خداوند از طریق معنوی به نیازمندان پاسخ می دهد و آنان را به مقصود می رساند

مقام و منزلت انسانهای با فضیلت ناشی از ← بندگی واقعی آنان در برابر خداست

طولانی بودن عمر امام زمان (عج) ← امکان پذیر است ← برخی امور از نظر عقلی امکان پذیر نیست و محال است مانند یک عدد هم زوج باشد هم فرد اما برخی امور از نظر عقلی امکان پذیر است این امور غیر عادی است نه غیر عقلی. طولانی بودن عمر انسانها از امور غیر عادی است اگر همه شرایط مهیا شود انسان می تواند هزاران سال عمر کند خداوند از همه شرایط عمر طولانی خبر دارد و به قدرت و اراده خود جسم آن حضرت را جوان نگه می دارد تا آن حضرت به حیات خود ادامه دهد پس عمر امام امری غیر عادی است نه غیر عقلی و محال و چنین عمری با قدرت الهی عملی می شود.

۱- تقویت معرفت ایمان و محبت به امام

۲- پیروی از امام عصر (عج)

۳- ایجاد آمادگی در خود و جامعه

۴- دعا برای ظهور امام (ع)

مسئولیت های منتظر

ص ۱۲۲

نگاه مثبت دین به آینده تاریخ و اعتقاد به حضرت مهدی (عج) اصلی به نام ← انتظار در دلها زنده کرده است

عصر غیبت ← عصر دودلی ها و شک و تردید هاست

هسته مرکزی یاران حضرت مهدی (عج) ← ۳۱۳ نفر به تعداد یاران پیامبر (ص) در جنگ بدر هستند

بنا به فرموده امام باقر (ع) ← ۵۰ نفر از آنان زنان هستند

بیشتر یاران امام زمان (ع) ← جوانان تشکیل می دهند

امام علی (ع): بدانید محبوب ترین کارها نزد خداوند ← انتظار فرج است

لازمه این انتظار ← دعا برای ظهور امام عصر (عج) است

درس (۱۱) ص ۱۳۲

۱ - مرجعیت دینی ← در شکل مرجعیت فقیه ادامه می یابد

مسلمانان وظیفه دارند در زمان غیبت امام به فقیهان مراجعه نمایند

در عصر غیبت مسئولیت های

دو گانه مربوط به امامت

چگونه ادامه می یابد

۲- ولایت ظاهری ← در چهار چوب ولایت فقیه استمرار می یابد

قرآن کریم دستور می دهد ← گروهی از مردم وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند

و به تفقه در دین پردازند

تفقه به معنای ← تفکر عمیق است

افرادی که به معرفت عمیق در دین می رسند ← فقیه می گویند

ممسلمانان وظیفه داریم در زمان غیبت امام ← فقیهان مراجعه نماییم

چند سخن از پیامبر و امامان درباره پیروی کردن مردم از فقیهان:

۱- پیامبر اکرم (ص) می فرماید: حال کسی که از امام دور افتاده و به اودسترسی ندارند سخت تر از حال یتیمی است که پدر خود را از دست داده است زیرا چنین در مسائل زندگی حکم و نظر امام رانمی داند. البته اگر یکی از پیروان ما که به علوم و دانش ما آشناست وجود داشته باشد باید دیگری را که به احکام ما آشنایستند راهنمایی کند.....

۲- امام صادق (ع): هر کس از فقیهان که نگهدارنده نفس خود، نگهبان دین خود مخالفت کننده با هوی و هوس خود فرمان بردار خداوند باشد پس بر مردم است که از او پیروی کنند

۳- گروهی از امام صادق (ع) پرسیدند: برای قضاوت به چه کسی مراجعه کنیم در پاسخ فرمودند از میان کسانی که در احکام تخصص دارند یکی را برگزینید که من چنین شخصی را قاضی و حاکم قرار داده ام

۴- امام صادق درباره کسانی که برای قضاوت به سلاطین یا قاضی آنان مراجعه می کنند فرمود: هر کس به چنین کسانی مراجعه کند به طاغوت مراجعه کرده و این مخالف کلام خداست..... پرسیدند چنین افرادی چه

کنند فرمود: باید به یکی از شما که سخنان ما را روایت می کنند..... مراجعه کنند و به حکم او عمل نمایند.....

۵- امام عصر در پاسخ یکی از یاران خود که درباره رویدادهای جدید سوال کرد... فرمود: در مورد رویدادهای

زمان به راویان حیث ما رجوع کنید که آنان حجت من بر شمایند و من حجت خدا بر آنان می باشم

فقیه واجد شرایط دو مسئولیت
رابرعهده دارد

۱- مرجعیت دینی
 ۲- رهبری و ولایت

راههای بدست آوردن احکام توسط فقیهان
 و با کمک گرفتن از موازین دقیق
 با تفکر در آیات و روایات

تقلید: مردم که در احکام دینی متخصص نیستند و به متخصصان (فقها) مراجعه می نمایند و مطابق با راهنمایی آنان عمل می نمایند به این مراجعه تقلید می گویند پس **تقلید در احکام به معنای رجوع به متخصص است**

مرجع تقلید: کسانی که در احکام دینی متخصص هستند و دیگران به آنها مراجعه می نمایند و طبق راهنمایی آنها عمل می نمایند مرجع تقلید می گویند

ولی فقیه: از میان فقیهان دارای شرایط آن کس که توانایی لازم برای برپایی و اداره حکومت را دارد؛ رهبری جامعه را به دست می گیرد و به پیاده کردن قوانین الهی در جامعه اقدام می کند. فقیه‌ای که این مسئولیت رابرعهده دارد **ولی فقیه** می گویند

در عصر غیبت

۱- مرجعیت دینی ← در شکل مرجعیت فقیه
 ۲= حکومت اسلامی ← در چهارچوب ولایت فقیه

ادامه و استمرار می یابد

شرایط مرجع تقلید و ولی فقیه : علاوه بر تخصص در فقه باید

۱- با تقوا باشد
 ۲- عادل باشد
 ۳- زمان شناس باشد
 ۴- باتدبیر و با کفایت باشد
 ۵- شجاعت و قدرت روحی داشته باشد

راه های شناخت مرجع تقلید

۱- خود ما به اندازه ای از علم فقه آشنایی داشته باشیم که بتوانیم تشخیص دهیم
 ۲- از دونفر عادل و مورد اعتماد بپرسیم
 ۳- یکی از فقیهان آن چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است

تفاوت بین مرجع تقلید و ولی فقیه: هر کس به طور جداگانه نمی تواند برای خود ولی فقیه انتخاب نماید زیرا اداره جامعه تنها با یک مجموعه قوانین و یک رهبری امکان پذیر است و گرنه هر چه و مرجع پیش می آید در صورتی که انتخاب مرجع چنین نیست و هر کس باید یک مرجع برای خود انتخاب نماید (انتخاب ولی فقیه دسته جمعی است ولی انتخاب مرجع تقلید فردی است)

ولی فقیه به دو صورت برگزیده می شود

۱- مستقیم ← مردم با حضور در اجتماعات و راهپیماییها رهبر و ولی فقیه خود را اعلام می نمایند مانند امام خمینی (ره)

۲- غیر مستقیم ← مردم ابتدا مجلس خبرگان را انتخاب می نمایند پس مجلس خبرگان رهبر را انتخاب می نماید مانند آیت الله خامنه ای

فقیه‌ای می تواند رهبری جامعه اسلامی را برعهده بگیرد که

۱- هم شرایط تعیین شده در دین را دارا باشد (مشروعیت)
 ۲- و هم مورد پذیرش مردم باشد (مقبولیت)

← به جانشینی و نیابت از رسول خدا(ص) و امامان (ع) انجام می شود

ولایت و رهبری در جامعه اسلامی

← و رهبر با پیروی از آن بزرگواران قوانین را در جامعه به اجرا در می آورد.

توجه:

در مورد رابطه رهبر با مردم و برعکس اگر سوال کلی آمد هر کدام از رابطه ها چه از نظر قرآن و چه

از نظر پیشوایان نوشته شود درست است

بزرگترین حقی که خدا واجب کرده است از نظر امام علی (ع) ← حق رهبر بر مردم و حق مردم بر رهبر است

نظام جمهوری یا مردم سالار ← حکومتی است که بر اساس نظرو رای اکثریت مردم پدید آمده است یعنی

اکثریت مردم نوع حکومت خود را تعیین کرده اند نه فریادگروهی خاص

اولاً حکومت اسلامی بر مبنای قوانین اسلامی تشکیل می شود

و قانون گذار نمی تواند برخلاف دستورات الهی عمل نماید
به همین جهت این نظام مردم سالاری دینی نامیده می شود.

**تفاوت اساسی میان نظام دموکراتیک
رایج در جهان و جمهوری اسلامی**

ثانیاً دموکراسی رایج در جهان هدف خود را صرفاً تامین خواسته های

دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزش های الهی بی اعتناست

اما هدف از نظام اسلامی سعادت اخروی و برقراری عدالت اجتماعی است.

عزت به معنی ← شکست ناپذیری است ص ۱۶۰
 انسان عزیز کسی است که ← درمقابل دیگران تسلیم نمی شود و شکست نمی خورد
 درمقابل عزت ذلت قرار دارد ← وبه معنی شکست پذیری و تسلیم شدن است
 خداوند مخلوقات دیگر را آفرید ← تابش از آنها بهره گیرد
 خداوند انسان را آفرید تا ← به جایگاه قرب الهی نائل وبه دیدار او برسد.....
 یکی از راه های رسیدن به جایگاه قرب الهی و کرامت ← عزت نفس است
 ص ۱۶۰

انسان باید در مقابل چه چیزی وجه کسی
 عزیز و شکست ناپذیر باشد
 ص ۱۶۱

۱- درمقابل خواسته های نامشروع درونی که
 سبب روی آوردن ما به گناه می شوند

۲- در برابر دشمنان ظالم و مستغریرونی که می خواهند
 در برابر ظلم آنان تسلیم باشیم ذلت را بپذیریم

برخی افراد در توجیه گناه عوامل تحریک کننده بیرونی را مقصر می دانند در حالی که اگرچه این عوامل زمینه ساز هستند ولی تصمیم گیرنده واقعی خود ما هستیم که با اراده کاری را انجام می دهیم

چگونه می توانیم ایستادگی و عزت در برابر هوس و گناه در خود تقویت کنیم؟ ← باروی آوردن به خدا

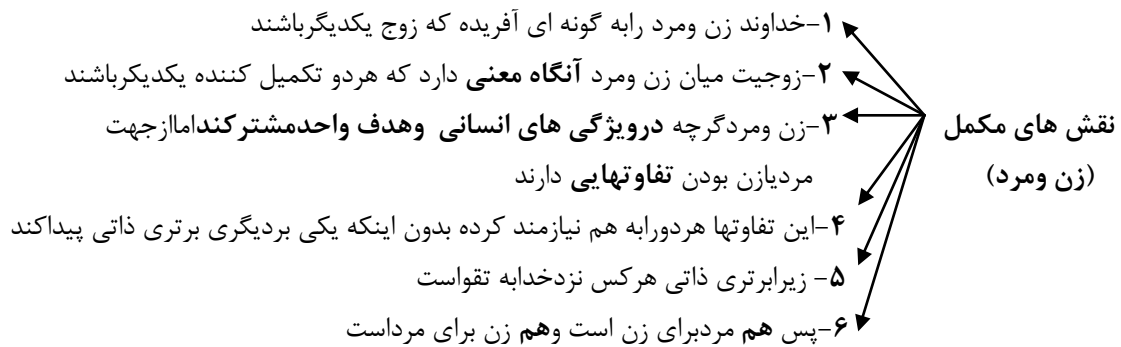
عزت ← ابتداء برای خدا
 سپس برای رسول خدا (ص)
 سپس مومنینی که با پیروی از رسول خدا (ص) بندگی خدا را پذیرفته اند

تمایلات انسان (دودسته است)
 ۱- تمایلات عالی ← خود عالی ← مربوط به بعد روحی و معنوی انسان است مانند
 تمایل به دانایی، احسان، ایثار

۲- تمایلات دانی ← خود دانی ← مربوط به بعد حیوانی و دنیایی است مانند تمایل به
 ثروت و شهوت و غذاهای لذیذ
 ص ۱۶۵

عقل و وجدان (نفس لوامه) ← انسان را به سوی تمایلات عالی فرامی خواند
 هوی و هوس (نفس اماره) ← انسان را به سوی تمایلات دانی و غرایز فرامی خواند
 اکثر گناهکاران و مجرمان ← افرادی هستند که عزت نفس خود را از دست داده اند
 یکی از راههای مبارزه با گزشتی ها و زشتی ها در جامعه ← افزایش عزت نفس انسان ها و حفظ کرامت آنهاست

کلمه انس و انسان و بنی آدم ← اختصاص به جنس خاصی ندارد وبه هر دوزن و مرد مربوط است
 علت این است ← که هر دو زن و مرد ویژگی های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند ص ۱۷۷
 کرامتی که خدابه انسان بخشیده و بر سایر موجودات برتری بخشیده ← اختصاص به زن یا مرد به تنهایی ندارد
 هر کدام از زن یا مرد به میزان ← ۱- تقوا ۲- عفاف ۳- دوری از گناه نزد خداوند گرمی ترند
 پاداش اخروی و قرب به پروردگار ← به جنسیت انسان مربوط نیست
 گرفتار شدن به عذاب اخروی و دوری از خداوند ← ارتباطی به زن یا مرد بودن ندارد

برخی تفاوتهای زیستی و روان شناختی ← سبب شده که هر کدام از زن و مرد بتوانند در زندگی

مشترک نقش های متفاوتی برعهده بگیرند

مهم ترین عامل پایداری خانواده پس از ازدواج ← درک درست زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد

و عمل به این درک می باشد

هر جوانی قبل از ازدواج باید ۱- برای خود برنامه ای تنظیم کند ۲- با آموزش نزد معلمان تعلیم و تربیت ۳- و با مطالعه کتاب های مناسب به درک درستی از ازدواج و زندگی خانوادگی برسد تا بتواند یک زندگی موفق تشکیل دهد

مهمترین برنامه های جوان برای آماده شده ازدواج:

۱- تقویت عفاف و پاکدامنی در خود از آغاز بلوغ ۲- مشخص کردن هدف های خود از تشکیل خانواده ۳- شناخت ویژگی های روحی زن و مرد ۴- آشنایی بانقش خود در خانواده به عنوان زن یا شوهر ، پدر یا مادر ۵- کسب آمادگی پذیرش مسئولیت در خانواده ۶- شناخت معیارها و شاخص های همسر مناسب

دوره بلوغ تا ازدواج ← از حساس ترین و ارزشمندترین دوره عمر انسان است

قرآن کریم از پسران و دختران می خواهد ← که قبل از ازدواج حتماً عفاف پیشه کنند تا خداوند زندگی آنها را به بهترین شکل سامان دهد.

برای حفظ پاکدامنی باید اقدامات زیر را انجام داد:

۱- شناخت سیره و روش زندگی پیامبر اکرم (ص)، فاطمه زهرا (س) و امامان بزرگوار (ع) ۲- انجام درست و به مقع نماز ۳- مشغول بودن به کارهای ضروری ۴- نگاه نکردن به فیلم ها و سایت ها و تصویرهای شهوت انگیز ۵- استقامت در برابر تحریک دیگران برای دیدن یک فیلم یک پیام و..... ۶- انتخاب دوست دیندار و نمازخوان ۷- استفاده از لباس مناسب باشآن انسان ۸- شرکت در جلسات و مراسم مذهبی و.... ۹- دوری از مجاس تحریک کننده به گناه ۱۰- انجام ورزش ۱۱- توجه به نصیحت های پدر و مادر ۱۲- کنترل نگاه به نامحرم ۱۳- برنامه ریزی برای افزایش معرفت دینی ۱۴- معاشرت با دوستانی که انسان را تقویت معنوی می کنند ۱۵- عاقبت اندیشی در کارها

اول- نیاز جنسی: ابتدایی ترین زمینه شکل گیری تشکیل خانواده است

دوم - نیاز به آرامش و انس روحی با همسر

سوم- زمینه سوم- رشد و پرورش فرزندان

چهارم- رشد اخلاقی و معنوی: عالی ترین هدف تشکیل خانواده است

ص ۱۸۲

برای اینکه یک ازدواج موفق داشته باشیم: لازم است که چهار هدف (نیاز جنسی- نیاز به آرامش روحی با همسر- رشد و پرورش فرزندان- رشد اخلاقی و معنوی) را در نظر گرفته و هدف چهارم در اولویت قرار دهیم

در اسلام هیچ بنایی نزد خداوند محبوب تر از ازدواج نیست

دوسخن از پیامبر (ص) درباره ازدواج ← کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است؛

پس برای نصف دیگر از خداوند پروا داشته باشد

ص ۱۸۸ و ۱۹۵

درس ۱۵

- شرط اصلی واولی درانتخاب همسر ← مومن بودن است ص ۱۹۲
- خانواده مورد قبول خداوند ← خانواده ای است که برمحمورایمان پایه گذاری شده باشد
- پس ازتعیین هدف ازدواج ← انتخاب زوج مناسب مطرح می شود
- رضایت کامل زن ومرد برای ازدواج ← ضروری است
- اگرعقدی به زورانجام گیرد ← باطل است ومشروعیت ندارد
- اولین قدم برای تشکیل خانواده ← انتخاب همسرخوب است

علت اذن واجازه پدر برای ازدواج دختران: لطافت های عاطفی وروحی دختر هنگامی که درفضای محبت
به جنس مخالف قرارگیرداحتمال نادیده گرفتن برخی واقعیت ها رادارد علاوه برآن دختران به خاطرحیا درازدواج
پیش قدم نمی شوندودرخواست ازطرف پسرانجام می شود وممکن است حیا مانع آن بشودکه دختر همه ویژگی
های پسررا بشناسد ولی پدرکه براحساسات غلبه دارد ودارای تجربه های فراوان می تواند مانندیک باغبان دلسوز
ازگل لطیف خودمراقبت وبه راهنمایی های اوبیردازد

ازنظرقرآن کریم مهمترین معیارهمسر شایسته ← باایمان بودن است ص ۱۹۲

اگرباایمان بودن درفردی وجودنداشته باشد ← ازدواج باوحرام می شود

- ۱- اصالت خانوادگی ۲- پوشش مناسب اسلامی
- ۳- عدم ارتباط قبلی باجنس مخالف ۴- صداقت باهمسر
- ۵- سلامت جسمی ۶- انجام عبادات به خصوص نماز
- ۷- عاقل وفهیم بودن ۸- اخلاق خوب وخوش رویی
- ۹- قناعت درزندگی ۱۰- کسب وکارحلال
- ۱۱- زیبایی ومورد پسندبودن ۱۲- دوستان درستکاروسالم

به غیرازباایمان بودن معیارهای دیگری

بایدموردتوجه قرارگیرد

ص ۱۹۲

- ۱- تحقیق درباره خانواده همسر وموقعیت اعضای خانواده درمحل
- ۲- شناخت دوستان همسر
- ۳- تحقیق در باره روحیات وخلقیات همسر
- ۴- معاشرت خانواده های دو طرف
- ۵- مشورت با افراد قابل اعتماد وکاردان
- ۶- گفتگو با یکدیگر در جلسات حضوری

راه های شناخت همسر

ص ۱۹۳

آمادگی برای ازدواج نیازمنددوبلوغ است: یکی بلوغ جنسی ودیگری بلوغ عقلی وفکری که مدتی پس ازبلوغ جنسی فرامی رسد ص ۱۹۴

امام صادق (ع) درباره نماز شخص متاهل: دورکعت نمازشخص متاهل برتر از هفتاد رکعت نمازی است که شخص مجرد می خواند

مشکلات پیش روی جوانان: ۱- نیازبه مسکن ۲- هزینه های ازدواج وتامین خانواده ۳- طولانی شدن زمان تحصیلات دانشگاهی ۴- توقعات غیرضروری که برابری آداب ورسوم غلط برخانواده تحمیل می شود ۵- رقابت نابجای خانوادگی ۶- الگوقرارندادن روش پیشوایان دین

درس ۱۶

درانتخاب همسر زن ومرد گام اصلی رابه سوی تشکیل خانواده برمی دارند ص ۲۰۲

پیمان ازدواج ← عقدنام دارد، تعهدرسمی وشرعی دختروپسر برای تشکیل خانواده است

پیمان ازدواج چنداصولی شرط دارد ← ۱ - اعلام رضایت دختر و پسر و اجباری نبودن ازدواج برای هیچکدام
ص ۲۰۲
۲- اذن پدر برای ازدواج دختر
صداق یا مهریه زن

مهر ← در پیمان زناشویی مرد به نشانه ارزشی که برای زن قائل است و اعلام صداقت خود را در محبت به همسر متعدد می شود که هدیه ای به نام مهر به زن تقدیم کند.

قرآن کریم ← ازدو کلمه نحله و صداق برای مهر استفاده کرده است

نحله ← به معنی هدیه و پیشکش ← و صداق به معنی صداقت و راستی است

پشتوانه اصلی تحکیم خانواده ← مهر و محبت است نه مهریه که جنبه اقتصادی دارد

زنان بی برکت ← زنانی که فقط با تعیین مهریه های سنگین حاضر به ازدواج می شوند

عدم آشنایی با تفاوت های زن و مرد: سبب اختلاف سلیقه ها و انتظارات نابجا از یکدیگر می شود و زمینه ورنجش را در همان آغاز ازدواج رافراهم می کند

۱- تامین هزینه زندگی خانواده ←

۲- مدیریت و نگاهبانی از حریم خانواده ←

۳- رابطه محبت آمیز با همسر ←

۴- نقش پدری ←

نقش مرد در زندگی

ص ۲۰۳

نَفَقَه (با تفقه و تقیه اشتباه گرفته نشود): تأمین هزینه های لازم از جهت خوراک، پوشاک، مسکن و آنچه برای آسایش و رفاه شایسته همسر ضرورت دارد برعهده شوهر است، این وظیفه مالی که برعهده مرد قرار می گیرد از نظر شرعی و حقوقی به پرداخت نفقه تعبیر شده است

شرط پرداخت نفقه نیازمند بودن زن نیست بلکه انجام همسری است اگر زن ثروتمند هم باشد باز پرداخت نفقه برعهده مرد است.

۱- همسر داری ←

۲- تدبیر امور خانه (خانه داری) ←

۳- مادری ←

نقش زن در زندگی

نقش مشترک والدین: برنامه ریزی برای رشد و تعالی خود و فرزندان

۱- بهداشت جسمی و روحی خود و فرزندان ←

۲- امکان دانش اندوزی به خصوص برای فرزندان ←

۳- شکل گیری پایه های معنویت و اخلاق پسندیده و صفات شایسته در فرزندان ←

۴- تمرین آداب معاشرت و توانایی حضور شایسته و فعال در جامعه برای فرزندان ←

۵- ایجاد فرصت و فراغت برای رشد و تعالی زن و شوهر ←

برنامه های والدین برای

رشد و تعالی خود و فرزندان

ص ۲۰۶

نکته مهم: کلمات تَفَقَّه و تَقِيَه و نَفَقَه در تعریف هر یک با یکدیگر اشتباه گرفته نشود

در امتحان معمولاً ترجمه آیه و مفهوم و پیام آیه و احادیث و نیز سولات کوتاه جواب و پرکردنی و تشریحی خواهد آمد

اصطلاحات فراموش نشود مانند تعریف تحدی، طاغوت، نفی سبیل، تفقه، نفقه، تقیه، معجزه، ولی قیه، مرجع تقلید، فقیه، تقلید و.....

تهیه کننده : بهنام کامجو

دبیر درس معارف اسلامی شهرستان جهرم